

Лекція 2

Основні напрями і
послідовність проведення
передпроектних досліджень.
Створення передпроектної
документації (4 год.)

Лектор: проф. Олексійченко Надія Олександрівна

СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

1. Завдання передпроектних досліджень об'єкту.
2. Оцінка сучасного стану об'єкту.
 - °
3. Комплексна оцінка об'єкту.
4. Склад передпроектної документації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисов М.Ф. Ландшафтное проектирование при восстановлении парков. — М.: изд. МАРХИ, 1986. — 108 с.
2. Теодоронский В.С., Кабаева И.А. Реконструкция и формирование зеленых насаждений на территории жилой застройки. — М.: МГУЛ, 1999. — 43 с.
3. Сохранение и восстановление старинных парков / [под ред. М.Г. Курдюк]. — К.: Наук.думка, 1982. — 108 с.
4. Ильинская Н.А. Восстановление исторических объектов ландшафтной архитектуры. — 2-е изд., доп. — С.-Петербург: Стройиздат, 1993. — 159 с.
5. Бондар Ю.А. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков / Бондар Ю.А. Абесинова Н.П., Никитина Е.Н., Сахаров А.Ф. — К.: Будівельник, 1982 — 60 с.
6. Галкін С. Структура та символіка старовинного парку «Олександрія» в білоцерківській резиденції графів Браницьких / Галкін С., Бурковська О., Чернецький Є. / Біла церква: ВАТ Білоцерківська книжкова фабрика, 2007. — 96 с.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПЕРЕДПРОЕКТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Дослідження історичного аспекту об'єкта;
2. Оцінка сучасного стану;
3. Вивчення основних вимог проведення реконструкції об'єкту залежно від різних чинників (*статусу, функціонального призначення, місця у планувальній структурі міста тощо*);
4. Створення комплексної оцінки.

Документація дослідження

історичного аспекту

*Картографічні документи
(топографічні, кадастрові плани,
План-схема дендропарку*

I. Завдання передпроектних досліджень об'єкту

I. Завдання
передпроектних
досліджень об'єкту

Документація дослідження історичного аспекту *Іконографічні*

Павильйон-маска в парку «Бомарцо»

Рис. Джованни Гуэрра.
1590-ті рр.

Сучасне фото

Документація дослідження історичного аспекту

I. Завдання передпроектних досліджень об'єкту

Письмові документи

1. Описи об'єкту;
2. Матеріали інвентаризації насаджень;
3. Ревізійні матеріали;
4. Мемуари сучасників епохи створення об'єкту;
5. Публіцистичні статті.

Основні положення оцінки сучасного стану об'єкта

1. Аналіз містобудівельних умов;
2. Дослідження кліматичних умов;
3. Проведення натурного обстеження;
4. Архітектурно-ландшафтний аналіз;
5. Комплексна оцінка об'єкта.

Оцінка містобудівельних умов

2. Оцінка сучасного стану об'єкта

- Розташування об'єкту в населеному пункті;
- Транспортні зв'язки об'єкту
- Характеристика забудови та природного оточення об'єкту;
- Перспектива розвитку об'єкта і навколишніх територій;
- Оцінка інших рекреаційних об'єктів та існуючої потужності культурно-побутового обслуговування.

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Порядок проведення натурного обстеження

1. Визначення мікрокліматичних характеристик окремих ділянок (аналіз мікрорельєфу, ґрунтів, рівня сонячної інсоляції) ;
2. Інженерно-геологічна характеристика ;
3. Археологічне обстеження території ;
4. Оцінка стану та інвентаризація насаджень ;
5. Обстеження водойм ;
6. Виявлення архітектурних елементів ;
7. Оцінка санітарно-гігієнічного стану об'єкта.

Методи визначення характеристики мікрорельєфу *Польові*

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Геодезичний

Проведення топографічної зйомки території об'єкту, при цьому рельєф показують у горизонталях, нанесених через 1-0,5 м.

Поверхневий

Являє собою детальне обстеження поверхні рельєфу, виконання необхідних вимірювань та складання кроків огляду, на які наносяться всі місцеві виїмки та підвищення, тераси, ухили відкосів, їх експозиція та ін.

Археологічний

Полягає у зондуванні культурного шару ґрунту, проведенні археологічних досліджень та виявленних елементів, які знаходяться під ним.

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Методи визначення характеристики мікрорельєфу *Аналітич ні*

Аналітичний

Аналіз території та виявлення ділянок рельєфу антропогенного походження, виділення валів, партерів, гірок та ін. на основі геодезичного плану

Графоаналітичний

Застосовується при створенні проектів охоронних зон.
Метою є визначення «чутливих» до забудови ділянок ландшафту між об'єктом та існуючою або можливою забудовою

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Методи визначення характеристики мікрорельєфу *Фотоаналітич ні*

Аерофотозйомки

Полягає у створенні знімку місцевості з літака. Дає чітке уявлення про складові ландшафту антропогенного походження

Аналіз рельєфу проводиться за
Супутникової зйомки допомогою знімків території, зроблених з
супутника

Аналіз ґрунтів

Основні характеристики ґрунтів

```
graph TD; A[Основні характеристики ґрунтів] --> B[Генезис]; A --> C[Механічний склад]; A --> D[Вологість];
```

Генезис

Механічний склад

Вологість

Оцінка стану насаджень (методика В.С.Теодоронського)

1 – ДОБРИЙ:

- *ДЕРЕВНІ РОСЛИНИ* ЗДОРОВІ , БЕЗ СУТТЄВИХ УШКОДЖЕНЬ;

;

- *ГАЗОНИ* СУЦІЛЬНІ, З ДОБРЕ РОЗВИНУТИМ ТРАВСТОЄМ;

- *КВІТНИКИ* БЕЗ ЗАВ'ЯЛИХ РОСЛИН.

Оцінка стану насаджень (методика В.С.Теодоронського)

2 – ЗАДОВІЛЬНИЙ:

○ - *ДЕРЕВНІ РОСЛИНИ* ЗДОРОВІ , АЛЕ З НЕПРАВИЛЬНО РОЗВИНУТОЮ КРОНОЮ, ТА СУТЄВИМИ ПОШКОДЖЕННЯМИ, КУЩІ З НАЯВНІСТЮ ПОРОСТІ;

;

- *ГАЗОНИ* З НЕВЕЛИКИМИ ЛИСИНАМИ, МАЛОДОГЛЯНУТИМ ТРАВСТОЄМ;

- *КВІТНИКИ* З ЗАВ'ЯЛИМИ ЧАСТИНАМИ РОСЛИН.

Оцінка стану насаджень (методика В.С.Теодоронського)

2 – НЕЗАДОВІЛЬНИЙ:

- - *ДЕРЕВНІ РОСЛИНИ* З НЕПРАВИЛЬНО ТА СЛАБО РОЗВИНУТОЮ КРОНОЮ, З СУТЄВИМИ ПОШКОДЖЕННЯМИ, УРАЖЕНІ ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ, ЩО ЗАГРОЖУЄ ЇХ ЖИТТЮ; КУЩІ З НАЯВНІСТЮ ПОРОСТІ ТА ВІДМЕРЛИХ ЧАСТИН;
;
- *ГАЗОНИ* З РІДКИМ ТРАВСТОЄМ;
- *КВІТНИКИ* З ВЕЛИКИМИ ВИПАДАМИ І НАЯВНІСТЮ ЗАВ'ЯЛИХ РОСЛИН ТА ЇХ ЧАСТИН.

Інвентаризація насаджень

Способи садово-паркової
(ландшафтної)
інвентаризації

Суцільний
перелік або
детальна
зйомка

Ландшафтно
таксаційний

Інвентаризація рослинних угруповань

1. № рослинного угруповання на плані;
2. Форма рослинного угруповання (масив, група, куртина, боскет, алея та ін.);
3. Склад насадження;
4. Зімкнутість намету;
5. Наявність підросту (склад, вік, висота, загальний стан);
6. Трав'яний покрив (видовий склад та відсоткове відношення);
7. Декоративна оцінка угруповань.

Оцінка сучасної планувальної структури

Основні ознаки планувальної структури парку

1. Розміщення входів транзитного й прогулянкового руху
2. Зручність зв'язків транзитних і розподільчих алей між входами і спорудами
3. Відповідність ширини алей і величини площадок інтенсивності відвідування
4. Доцільність використання особливостей рельєфу для організації видових точок та композиційних акцентів
5. Узгодження планувальної структури парку з розміщенням зелених насаджень, водойм, споруд

Оцінка функціонального використання

Основні показники функціонального використання

1. Перевірка площ існуючих функціональних зон
2. Наявність ізоляції зон тихого і активного відпочинку
3. Зв'язок функціональних зон з вхідними вузлами
4. Ступінь відповідності кожної зони ландшафтним характеристикам парку
5. Визначення провідних функціональних зон в різні періоди року

Оцінка функціонального використання

Основні показники відвідуваності парку

1. Період найбільшого рекреаційного навантаження
2. Періодичність зміни відвідування протягом дня
3. Рекреаційні навантаження на 1 га території парку кожної зони
4. Ділянки надлишкового і помірного рекреаційного навантаження
5. Контингент відвідувачів та його зміна протягом дня

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Обстеження архітектурних елементів *Етапи виявлення паркових споруд*

1. Обстеження території парку, де мала знаходитись архітектурна форма

2. Складання схеми розміщення виявлених архітектурних елементів та проведення обстеження місця розташування кожної з них

Обстеження архітектурних елементів

Етапи виявлення паркових споруд

На другому етапі великого значення набувають обміри, описи, рисунки, фотофіксування елементів

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Групи архітектурних елементів і паркових споруд правильної геометричної

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Групи архітектурних елементів

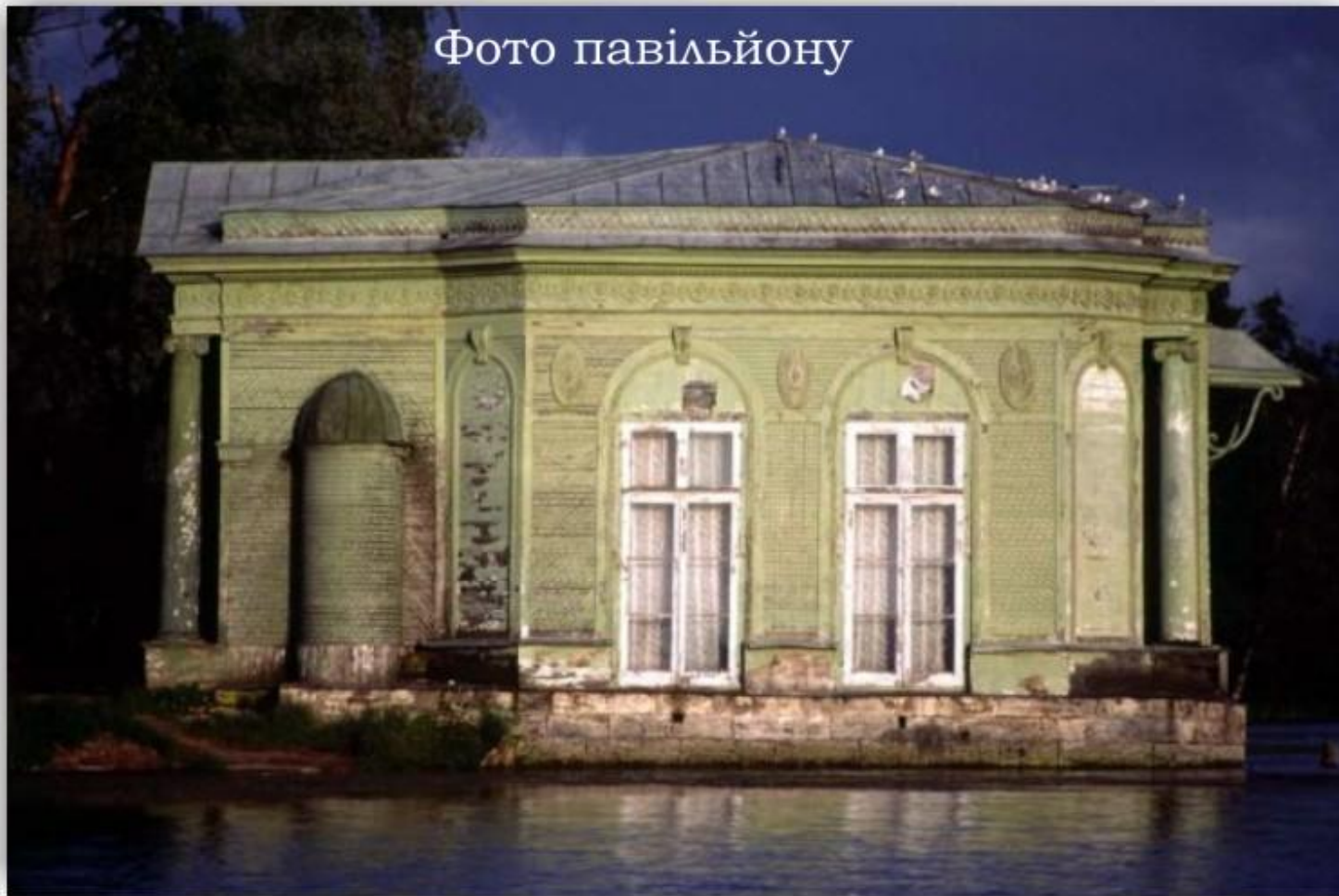
2. Споруди і упацтвування
Гаркових споруд
неправильної геометричної форми

Форми фіксації зовнішнього вигляду та місця знаходження

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Фото павільйону

Обстеження архітектурних елементів

2. Оцінка сучасного стану об'єкта

Після обстеження:

- складається паспорт на кожну споруду;
- виконується схема розташування МАФ та паркових споруд з відображенням хронології їх створення

2. Оцінка сучасного стану об'єкта

Схема культурно-історичної оцінки

Етапи обстеження водойм на території парку

- Встановлення контурів водойми і її складових
- Визначення типу водної системи (рівнинний, терасний, каскадний);

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Типи водних систем

Рівнинний

Терасний

Каскадний

Етапи обстеження водойм на території парку

- Встановлення рівня води на відкосах берегів;
- Визначення джерел живлення водойми та причини їх зникнення;

Етапи обстеження водойм на території парку

- Виявлення характеру дна, глибини, мулу, фауни, підстиляючого шару;
- □ Обстеження рослинності біля водойм;
- Аналіз водного обладнання.

2. Оцінка сучасного стану об'єкта

Оцінка санітарно-гігієнічного стану СПО

Основні характеристики санітарно-гігієнічного стану

1. Стан повітряного середовища

2. Рівень шуму

3. Стан водойм і наявність заболочених ділянок

Основні причини невідповідності санітарно-гігієнічного стану парку діючим нормам

- Неправильне функціональне зонування, планувальна структура або система озеленення;
- Невідповідне умовам вертикальне планування ділянки і її інженерна підготовка;
- Недотримання нормованих розривів між промисловим підприємством і парком;
- Відсутність захисних насаджень або інших захисних засобів (вздовж меж примикання парку до промислових зон, транспортних магістралей тощо)

Архітектурно- ландшафтна оцінка

- Архітектурно-стильова єдність просторів і паркових споруд;
- Відповідність паркових елементів їх функціональному використанню;
- Композиційні зв'язки між природними елементами та спорудами об'єкту
- Визначення до якої категорії ландшафту відноситься об'єкт.

Навчальний корпус № 1. Фото 1927р.

Вид на корпус № 1 та сквер з корпусу № 2. Фото 1951р.

Навчальний корпус № 1. Фото 1945р.

Екстер'єр корпусу № 1. Фото 2012 р.

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

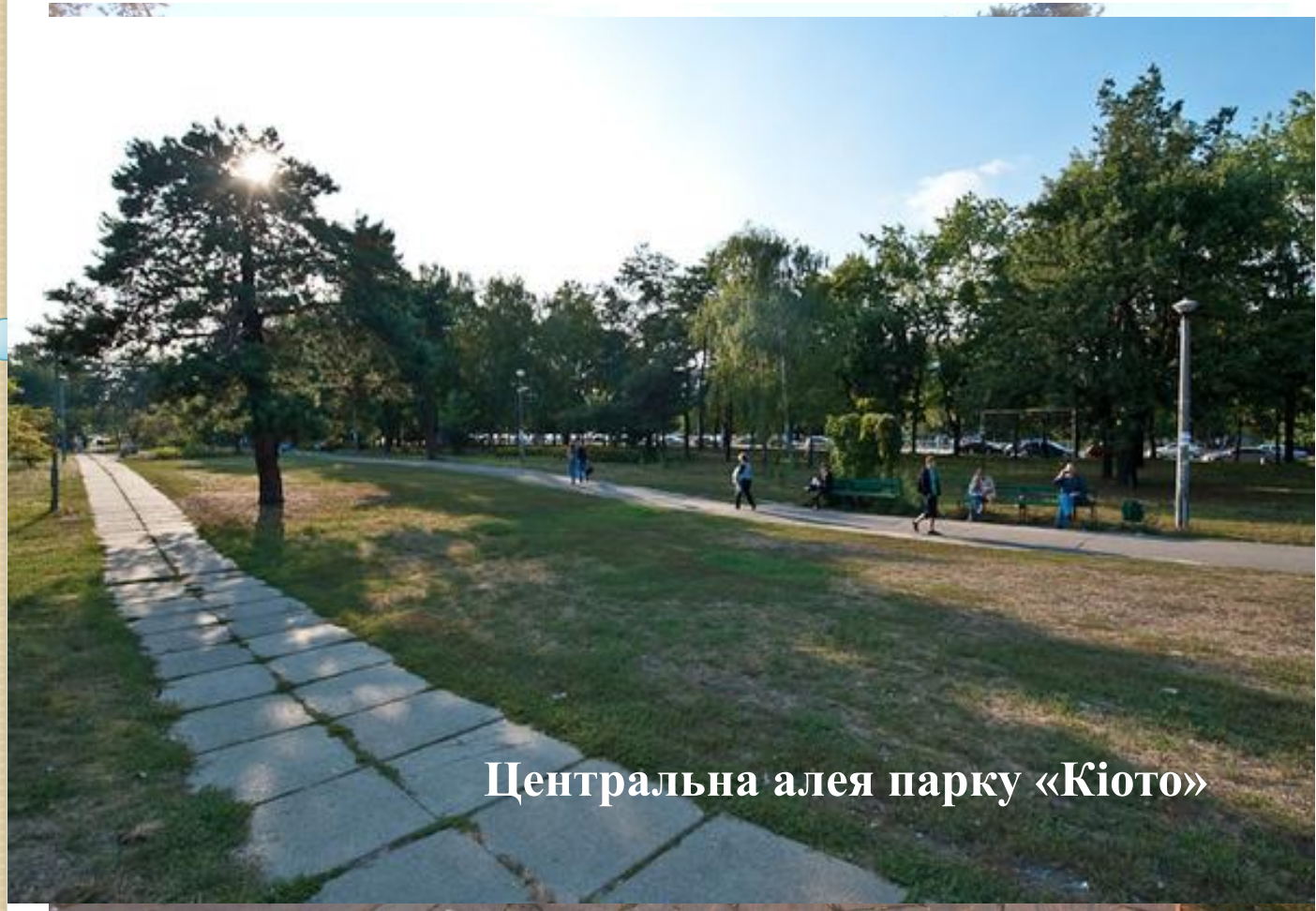
Храмовий
комплекс у
селищі Буки
Сквирського
району
Київської обл.

Ландшафти першої категорії

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Ландшафти другої категорії

Центральна алея парку «Кіото»

Ландшафти третьої категорії

2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Природна водойма
та залишки
штучного
каскаду в
Козачанському
парку
(Черкаська
обл.)

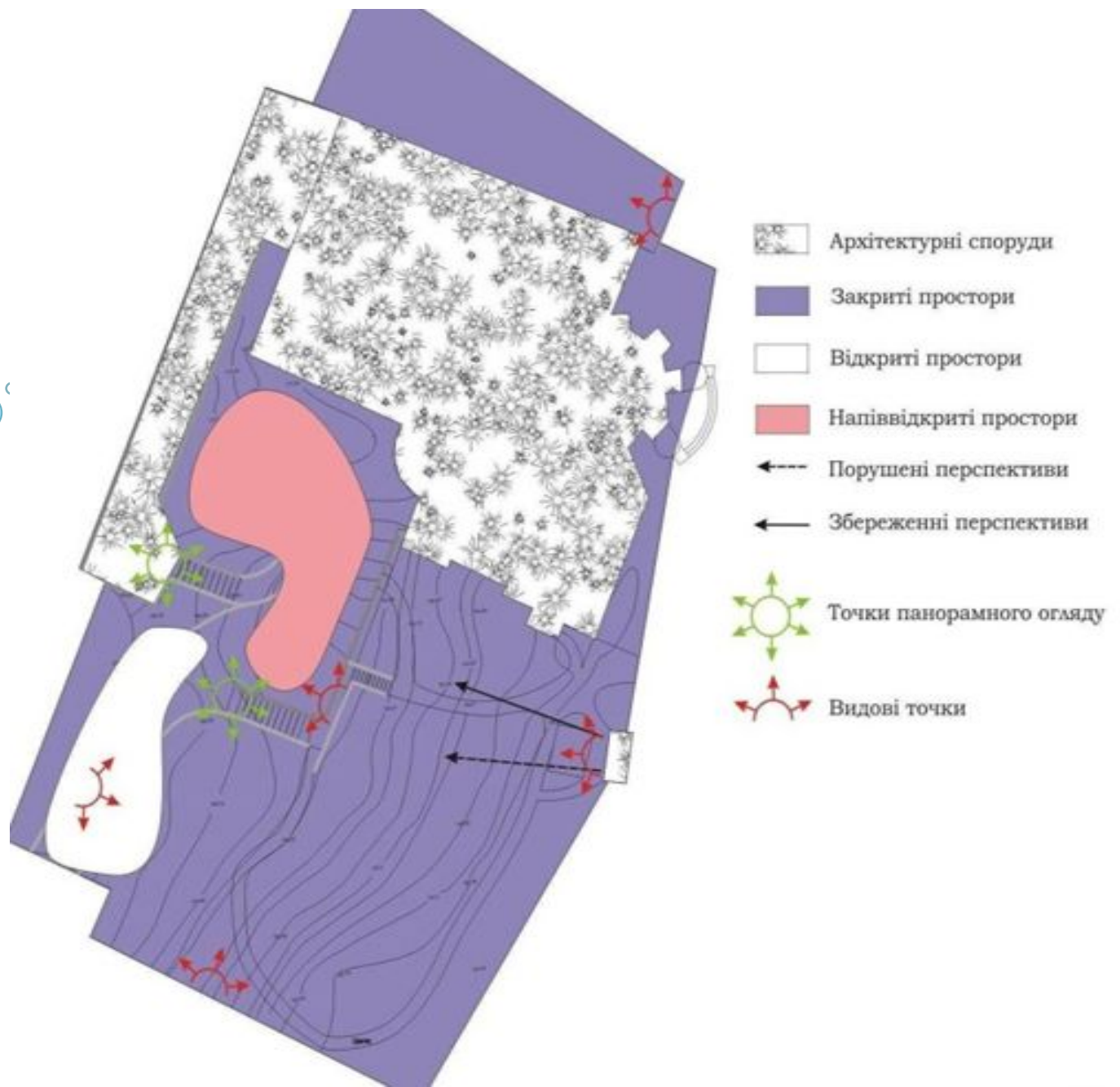
2. Оцінка
сучасного стану
об'єкта

Ландшафти четвертої категорії

- ділянки з найнижчими естетичними,
біологічними та екологічними
показниками

Схема композиційно-ландшафтної оцінки

2. Оцінка сучасного стану об'єкта

Основні оцінки композиційної побудови парку

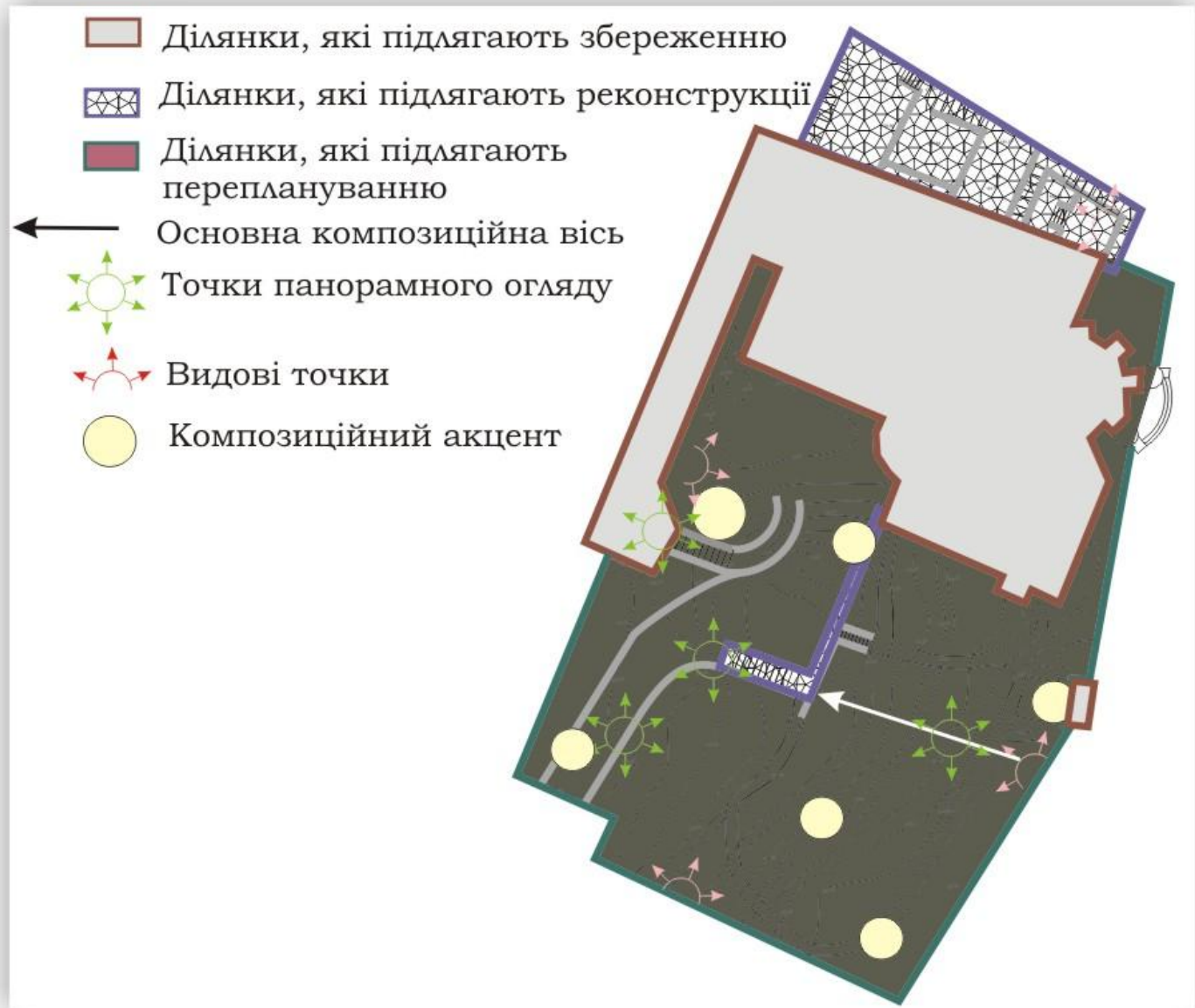
- Ступінь впорядкованості й взаємозв'язку складових простору парку, відповідність цих територій величині парку;
- Умови орієнтації й сприйняття, розміщення елементів благоустрою, головних і другорядних об'єктів (**результати оцінки виявляють ступінь його психологічного комфорту**);
- Простороутворюючі властивості паркової композиції (**результати оцінки визначають силует парку при його сприйнятті з міста, домінанти паркового середовища, великі композиційні вузли й умови їх сприйняття**).

Вибір методів відновлення паркових елементів

- КОНСЕРВАЦІЯ – архітектурні споруди , МАФ, вікові дерева;
- РЕСТАВРАЦІЯ – водойми, рельєф, МАФ, архітектурні споруди, дорожньо-стежкова мережа;
- РЕКОНСТРУКЦІЯ як метод може бути застосована для всіх паркових елементів;
- ВІДТВОРЕННЯ – всі типи насаджень

3. Комплексна
оцінка об'єкту

Схема комплексної оцінки території СПО

результати передпроектних робіт

Письмові документи

- Уточнене архітектурно-планувальне або архітектурно-реставраційне завдання з чітко сформульованим призначенням об'єкту;
- Вичерпна історична довідку;
- Будівельний паспорт об'єкта;
- Висновок автора проекту, щодо послідовності та своєчасності проведення всіх видів робіт

результати передпроектних робіт

Графічні документи

- Історичний план об'єкту періоду, який має бути відтворений;
- Опорний план та дендроплан;
- Ситуаційний план;
- Перспективний план розвитку району, в якому знаходиться об'єкт;
- Схема меж об'єкту та його охоронної зони (за умови її наявності та затвердження);
- Транспортна схема району розміщення;
- План гідросистеми;
- Фотофіксація сучасного стану об'єкта